

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 626/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť A. J., zastúpeného advokátskou kanceláriou MULARČÍK A PARTNERI, s. r. o., Námestie M. Benku 15, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Mularčík, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a 2 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 626/2013 a jeho uznesením z 12. januára 2014 a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 Tpo 3/2014 z 28. januára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2014 doručená sťažnosť A. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a 2 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 626/2013 a jeho uznesením z 12. januára 2014 a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tpo 3/2014 z 28. januára 2014.

Sťažovateľovi bolo „uznesením vyšetrovateľa PZ, PPZ, UHCP, NJBPNM, oddelenie operatívnych činností a vyšetrovania - Stred z 13.11.2013, ČVS: PPZ-UHCP-50/NJ-S-2013“ vznesené obvinenie „za obzvlášť závažný zločin obchodovanie s ľuďmi podľa § 179 ods. 1, ods. 3 písm. d, ods. 5 písm. a, Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b, j, Trestného zákona v bodoch 1, 2, 3, 4, 5, 7, za zločin obchodovanie s ľuďmi podľa § 179 ods. 2, ods. 3 písm. a, Trestného zákona v bode č. 6“.

Uznesením sudkyne pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 626/2013 z 12. januára 2014 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ v zákonnej lehote sťažnosť. O sťažnosti rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tpo 3/2014 z 28. januára 2014 tak, že zrušil sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu v časti výroku, ktorým okresný súd určil začiatok plynutia lehoty väzby.

Sťažovateľ tvrdí, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 626/2013 a jeho uznesením z 12. januára 2014 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tpo 3/2014 a jeho uznesením z 28. januára 2014 „bol porušený čl. 5 ods. 1, písm. c), ods. 2 a čl. 6 ods. 1, ods. 3, písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR“.

Sťažovateľ v súvislosti s tvrdeným porušením označených práv a základných práv uviedol, že už pri svojom výsluchu uskutočnenom vyšetrovateľom Policajného zboru 11. januára 2014 namietal „nezákonnosť takéhoto postupu“, pretože „v zmysle § 73 ods. 5 trestného poriadku, jediný, kto je oprávnený vykonávať akékoľvek procesné úkony v zmysle trestného poriadku s mojou osobou, je sudkyňa pre prípravné konanie, ktorá ako výslovne

uvádza § 73 ods. 5 trestného poriadku vypočuje obvineného a rozhodne o jeho vzatí do väzby“.

V tejto súvislosti považuje sťažovateľ za nedostatočné aj odôvodnenie namietaného uznesenia okresného súdu, pretože podľa jeho názoru nie je podstatné, či o konaní takéhoto výsluchu mala vedomosť sudkyňa pre prípravné konanie, prípadne či bol výsluch vykonaný s jej súhlasom, keďže *„v zmysle § 73 trestného poriadku, takáto možnosť procesného postupu nie je daná a s poukazom na ustanovenie § 73 je prísne, v rámci zadržania osoby, stanovený postup sudu, ktorý vydal zatýkací rozkaz“.*

Sťažovateľ tiež namietal nezákonnosť európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného vo vzťahu k jeho osobe, k čomu v sťažnosti uviedol: *„... obmedzenie mojej osobnej slobody je nezákonné od samotného počiatku, nakoľko k obmedzeniu mojej osobnej slobody došlo na základe vydaného Európskeho zatýkacieho rozkazu zo dňa 28.11.2013, sp. zn. 0 Tp/626/2013, ktorý bol vydaný v rozpore so zákonom o Európskom zatýkacom rozkaze č. 154/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov. V samotnom návrhu prokurátora krajskej prokuratúry v Žiline na vydanie EZR zo dňa 27.11.2013 sa uvádza, že v čase podania návrhu som sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody na území Talianska, bolo potrebné ma vyžiadať a zabezpečiť pre potreby slovenských policajných a justičných orgánov. Okresný súd Žilina dňa 28.11.2013 vydal Európsky zatýkací rozkaz, sp. zn. 0 Tp/626/2013, pričom vo svojom odôvodnení poukázal, že vzhľadom k tomu, že sa nachádzam vo výkone trestu odňatia slobody na území Talianska, nie je možné zabezpečiť moju účasť na vyšetrovacích úkonoch a z toho dôvodu sú splnené podmienky na vydanie predmetného Európskeho zatýkacieho rozkazu.*

Ako vyplýva, z vyšetrovacieho spisu, návrhu prokurátora na vydanie EZR, Európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného Okresným súdom Žilina dňa 28.11.2013, sp. zn. 0Tp/626/2013, bolo známe po celý čas, že sa nachádzam v ústave na výkon trestu odňatia slobody na území Talianska, a teda z týchto známych skutočností, nemohli byť naplnené zákonné podmienky na vydanie príkazu na zatknutie v zmysle § 73 ods. 1 Trestného poriadku a Európskeho zatýkacieho rozkazu v zmysle zákona č. 154/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov.“

V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje aj na skutočnosť, že *«účelom zatknutia je zistenie pobytu obvineného, jeho následné zadržanie a obmedzenie osobnej slobody na účely jeho dodania predsedovi senátu alebo v prípravnom konaní sudcovi pre prípravné konanie, ktorý príkaz vydal. Zatknúť možno iba obvineného a to za predpokladu, že je daný niektorý z dôvodov väzby a obvineného nemožno predvolať, predviesť alebo zadržať, a tak zabezpečiť jeho prítomnosť na vypočúvaní. K naplneniu podmienky, že nemožno obvineného predvolať, predviesť alebo zadržať, je potrebné dať do pozornosti ustanovenie § 120 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré znie: „Ak sa obvinený, ktorý bol riadne a včas predvolaný na výsluch alebo iný úkon, bez dostatočného ospravedlnenia nedostaví, možno ho na tento úkon predviesť. Na to, ako aj na ďalšie následky nedostavenia sa musí byť obvinený v predvolaní upozornený.“»*.

Podľa názoru sťažovateľa sa orgány činné v trestnom konaní ani len nepokúsili doručiť mu uznesenie o vznesení obvinenia a neexistuje ani žiadna zmienka o tom, že sa ho pokúšali predvolať ako svedka alebo obvineného na vyšetrovací úkon v predmetnom trestnom konaní, keďže skutočnosť, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v cudzine, bola orgánom činným v trestnom konaní známa od samého začiatku.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že podľa jeho názoru zo strany orgánov činných v trestnom konaní *„ide o účelové konanie, nakoľko od začiatku trestného konania a to konkrétne už 25.03.2011 OČTK vedeli, že sa voči mne vedie trestné konanie v Taliansku. Z výsluchov svedkov vyplývajú skutočnosti, z ktorých má vyplývať konkrétne konanie konkrétnej osoby, tieto výsluchy boli vykonané v období od januára do marca 2011 a z vyšetrovacieho spisu ďalej nevyplývajú iné úkony, z ktorých by mali prípadne vyplynúť iné skutočnosti pre vznesenie obvinenia voči konkrétnej osobe. Z tohto dôvodu namietam nezákonnosť postupu OČTK s poukazom na § 206 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané až dňa 13.11.2013. Táto nezákonnosť a účelovosť vyplýva aj zo samotného vyšetrovacieho spisu, v ktorom sú uvedené správy o výkone trestu, ktoré si žiadali naše OČTK aj s dobou predpokladaného ukončenia výkonu trestu, čo im bolo riadne oznámené viackrát, či už 01.02.2013 ako aj 08.11.2013. S poukazom na správu zo dňa 08.11.2013 z ktorej vyplýva, že predpokladaný termín ukončenia výkonu trestu je*

01.01.2014, vzhliadam účelovosť a načasovanie vznesenia obvinenia k predpokladanému termínu ukončenia výkonu trestu odňatia slobody.“.

K samotným dôvodom väzby sťažovateľ uviedol, že orgány činné v trestnom konaní „nevykonali žiadne šetrenie vo vzťahu k mojím majetkovým pomerom alebo osobným pomerom, nevyočuli mojich rodinných príslušníkov na Slovensku. Ja som sa zdržiaval v Taliansku vo V. a súčasne som žil so svojou rodinou v B., nevyhýbal som sa a neutekal som pred talianskymi orgánmi, ktoré ma stíhali. Taktiež, nie je možné vyvodiť záver, že by som mal pevné zázemie a kontakty v Taliansku, a takto by som mal pokračovať v trestnej činnosti. Som ženatý, mám manželku, dvoch synov, dcéru z prvého manželstva, a aj počas toho ako som bol v Taliansku, som riadne udržiaval manželský a rodinný život, a riadne som žil so svojou rodinou na území Slovenska.“

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu podľa názoru sťažovateľa „nie je zrejmé aké sú konkrétne skutočnosti, že ujdem a alebo sa budem skrývať, ak táto skutočnosť nie je ničím preukázaná, a tvrdenia súdu prvého stupňa, že som sa zdržiaval na viacerých miestach nie sú preukázané, pretože som sa zdržiaval na adrese môjho trvalého pobytu. Odôvodňovať dôvod útekovej väzby s poukazom na skutočnosť, že som sa v minulosti zdržiaval v zahraničí je absolútne irelevantná a nezákonná. Akékoľvek úvahy, ktoré ďalej rozvádza súd vo svojom odôvodnení vo vzťahu k útekovej väzbe, sú len čisto hypotetické úvahy súdu, bez toho aby mali akýkoľvek základ a opodstatnenie z vykonaného dokazovania, a z tohto dôvodu nie je možné vôbec k týmto hypotetickým úvahám relevantne oponovať. Poukazovanie zo strany súdu prvého stupňa, na páchanie trestnej činnosti a zarobenie značných finančných prostriedkov, je s poukazom na vyššie uvedené k materiálnym podmienkam väzby, opätovne hypotetická úvaha súdu, bez akýchkoľvek konkrétnych skutočností vo vzťahu k mojej osobe.“.

Vo vzťahu k preventívnej väzbe podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľ namietal, „že súd opätovne neuviedol žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorý by mala preukazovať, že budem pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Súd uviedol, že musím mať bohaté skúsenosti s páchaním takejto trestnej činnosti a musím sa dobre vyznať v jej organizovaní. Opätovne ide len o hypotetické úvahy súdu, nakoľko súd neskúmal dôkladne

dôkaznú situáciu, v zmysle vykonaného dokazovania, pričom samotné výpovede poškodených sú v značnom rozpore a bez akýchkoľvek konkrétnych preukázaní môjho konania.“

Sťažovateľ napokon tiež poukázal na „zmätočnosť a nezákonnosť začatia trestného stíhania podľa § 199 ods. 1, 2 Tr. por. z dôvodu, že v spise sa nachádza uznesenie o začatí trestného stíhania zo dňa 14.12.2011 a zároveň identické uznesenie podľa § 199 ods. 1 Tr. por. zo dňa 18.01.2012 s totožnou skutkovou vetou uznesenia s tým istým ČVS: PPZ-157/BOK-ST-2011. Z tohto nie je zrejmé kedy a na základe čoho bolo začaté konanie vo veci skutku, za ktoré bolo následne vznesené obvinenie. Zároveň chcem ešte poukázať na uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia zo dňa 30.08.2013 voči mojej osobe, pre trestný čin kupliarstva podľa § 367 Trestného zákona, ktoré mi nebolo doručené, a v spise sa nenachádza žiadny záznam o pokuse o doručenie. Uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia zo dňa 30.08.2013 voči mojej osobe, pre trestný čin kupliarstvo § 367 Trestného zákona, bolo dozorujúcim prokurátorom Krajskej prokuratúry Žilina zrušené ako nezákonné, avšak mi nie je známe, na základe čoho predmetné uznesenia bolo doručované na príslušnú prokuratúru a mojej osobe doručované nebolo, či už na adresu trvalého pobytu alebo adresu výkonu trestu v Taliansku.“

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhol vo veci rozhodnúť týmto nálehom:

„1. Postupom a rozhodnutím Okresného súdu Žilina z 12.01.2014 pod sp. zn. 0 Tp/626/2013 a Krajského súdu v Žiline z 28.01.2014 pod sp. zn.: 1Tpo/3/2014, boli porušené základné práva A. J., garantované čl. 5, ods. 1, písm. c), ods. 2 a čl. 6 ods. 1, ods. 3, písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 17 ods. 2, ods. 4 a čl. 46. ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Okresného súdu Žilina z 12.01.2014 pod sp. zn. 0Tpo/626/2013 a Krajského súdu v Žiline z 28.01.2014 pod sp. zn.: 1Tpo/3/2014 sa zrušuje.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť trovy konania k rukám advokáta JUDr. Ondreja Mularčika z Advokátskej kancelárie MULARČÍK A PARTNERI, s.r.o. so sídlom Nám. M. Benku 15, P.O.Box 285, 810 00 Bratislava, IČO: 36860522 zap.

v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, vl. 54981/B, odd. Sro, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu okresného súdu, ako aj krajského súdu porušenie práv vyplývajúcich z čl. 5 ods. 1 písm. c) a 2 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) dohovoru, ako aj porušenie základných práv vyplývajúcich z čl. 17 ods. 2 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy.

1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 5 ods. 1 písm. c) a 2, čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru a základných práv vyplývajúcich z čl. 17 ods. 2 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a uznesením okresného súdu

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ mohol domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Z obsahu sťažnosti a pripojených listín je zrejmé, že postup okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 0 Tp 626/2013 bol predmetom preskúmavania krajským súdom v konaní o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí sťažovateľa do väzby, a to v celom rozsahu.

V súvislosti s namietaným porušením označených práv a základných práv bolo preto z ústavného hľadiska podstatné a určujúce len preskúmanie uznesenia krajského súdu. Vzhľadom na uvedený princíp subsidiarity považoval ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu špecializovaného súdu za dôvodné podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu.

Ústavný súd považuje vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru za nevyhnutné v prvom rade uviesť, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej o vine obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Ustanovenie čl. 6 dohovoru pritom predstavuje z hľadiska jeho pôsobnosti, výkladu a aplikácie jeden celok. Procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 3 dohovoru sa preto tiež týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby.

Aj pokiaľ ide o vzťah ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy upravujúceho základné právo na súdnu ochranu a ustanovení čl. 17 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd konštatoval, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 277/07).

Na základe toho ústavný súd sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi sťažnosťou napadnutým uznesením krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu a označenými právami zaručenými v ústave a dohovore.

3. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 5 ods. 1 písm. c) a 2 a dohovoru a základných práv vyplývajúcich z čl. 17 ods. 2 a 4 ústavy uznesením krajského súdu

Sťažovateľ namieta vo svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu postup krajského súdu pri rozhodovaní o väzbe, poukazujúc pritom aj na rozhodovaní o väzbe predchádzajúci postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pre prípravné konanie.

1. Sťažovateľ v prvom rade namieta nezákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní v čase po obmedzení jeho osobnej slobody, keď bol ako obvinený vypočutý vyšetrovateľom Policajného zboru ku skutkom, ktoré sú mu kladené za vinu, a až následne bol vypočutý sudcom pre prípravné konanie.

2. Sťažovateľ ďalej v podstatnej časti sťažnostnej argumentácie namieta nezákonnosť vydania európskeho zatýkacieho rozkazu voči jeho osobe, keďže na jeho vydanie podľa názoru sťažovateľa neboli splnené zákonné podmienky.

3. Sťažovateľ v súvislosti s trestným stíhaním svojej osoby namieta tiež zmätočnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri vznesení obvinenia jeho osobe.

4. Bezprostredne vo vzťahu k rozhodovaniu súdov o väzbe sťažovateľ namieta neexistenciu väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

Ústavný súd pri uplatnení svojej právomoci vychádza z názoru, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu

trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05).

Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 4 ústavy obvineného možno zatknúť iba na odôvodnený písomný príkaz sudcu. Zatknutá osoba musí byť do 24 hodín odovzdaná súdu. Sudca musí zatknutú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo o jej prepustení na slobodu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom: zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru každý, kto je zatknutý, musí byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, oboznámený s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu.

Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru vo svojom znení odkazujú na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98).

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a z jej príloh zistil, že sťažnostné námietky týkajúce sa postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdu pre prípravné konanie čase pred rozhodnutím okresného súdu o väzbe uplatnil sťažovateľ už v rámci konania o väzbe na okresnom súde.

Sťažovateľ svoje námietky proti postupu, ktorý predchádzal rozhodovaniu o väzbe, zopakoval aj v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, pričom krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia k týmto námietkam iba stručne uviedol: *„Obvinený sťažnosť založil aj na opakovaných dôvodoch svojej obhajoby použitej v konaní pred sudkyňou pre prípravné konanie. S jeho námietkami, skutkovými a právnymi, sa ale súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na nadriadenom súde.“*

Vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v tejto časti iba odkázal na rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj s ohľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 3/2014 z 28. januára 2014 s uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 626/2013 z 12. januára 2014, považoval ústavný súd za potrebné uviesť aj podstatnú časť argumentácie z napadnutého rozhodnutia okresného súdu.

K prvej sťažovateľovej námietke týkajúcej sa výsluchu sťažovateľa vyšetrovateľom Policajného zboru ešte pred výsluchom vykonaným sudcom pre prípravné konanie okresný súd uviedol: *„Výsluch obvineného vyšetrovateľom dňa 11.01.2014 skôr, ako bol obvinený predvedený pred sudkyňu pre prípravné konanie za účelom rozhodovania, o jeho väzbe,*

nemožno považovať za odporujúci zákonu. Obvinený bol odovzdaný policajným orgánom SR dňa 10.01.2014 o 22.00 hod., počnúc týmto momentom sa nachádzal na území SR, sudkyňa pre prípravné konanie o tomto mala riadnu vedomosť od momentu vstupu obvineného na územie SR, o čom bola telefonicky informovaná. Momentom vstupu obvineného na územie SR tu nebol žiaden zákonný dôvod, ktorý by bránil príslušným policajným orgánom SR - vyšetrovateľovi, vykonať výsluch obvineného, navyiac, o tom mala sudkyňa pre prípravné konanie vedomosť. Sudkyňa pre prípravné konanie, rovnako v ničom neporušila zákon, keď obvineného vypočula a o väzbe rozhodla v zákonom určenej lehote. Nemožno pritom opomenúť skutočnosť, že sa jedná o rozsiahlejší dôkazný materiál, ktorý bolo potrebné naštudovať pred rozhodovaním o väzbe, navyiac obvinený si po príchode na územie SR v tejto veci zvolil dvoch obhajcov z B., preto sudkyňa pre prípravné konanie určila termín výsluchu aj s prihliadnutím na to, aby obhajcovia mali možnosť docestovať do Žiliny, vykonať poradu s obvineným, naštudovať spis a pripraviť si obhajobu obvineného v danej veci, aby nedošlo k porušeniu práva obvineného na riadnu obhajobu (nielen formálne právo obvineného mať obhajcu).“

K druhej sťažnostnej námietke týkajúcej sa nezákonnosti vydania európskeho zatýkacieho rozkazu okresný súd uviedol: „*Sudkyňa pre prípravné konanie nepovažuje za nezákonné vydanie EZR na osobu obvineného. V návrhu na vydanie EZR zo dňa 27.11.2013, ktorý bol rovnakého dňa doručený Okresnému súdu Žilina (konanie vedené pod sp. zn. OTp/626/2013), vyplýva splnenie zákonných podmienok pre vydanie EZR na obvineného tak, ako to vyžaduje zákon o EZR a ako uvedené podrobne zdôvodnil prokurátor v návrhu na vydanie EZR. V tom čase sa obvinený nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody na území Talianska, bolo potrebné vyžiadať ho a zabezpečiť pre potreby slovenských policajných a justičných orgánov, súčasne prokurátor poukázal na existenciu väzobných dôvodov u obvineného podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Tr. por. Vydaniu EZR na obvineného predchádzalo vydanie príkazu na zatknutie na obvineného (v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. OTp/625/2013).“*

Napokon okresný súd zaujal stanovisko aj k námietke sťažovateľa týkajúcej sa postupu orgánov činných v trestnom konaní pri vznesení obvinenia jeho osobe: „K

vážnemu procesnému pochybeniu nedošlo ani pri vznesení obvinenia obvinenému v tejto trestnej veci. Pri vyhotovovaní uznesenia o vznesení obvinenia bolo plne rešpektované ustanovenie § 206 ods. 3 Tr. por. Vznesenie obvinenia obvinenému A. J. v tejto trestnej veci aj z časového hľadiska zodpovedá ustanoveniu § 206 ods. 1 Tr. por. V zmysle tohto zákonného ustanovenia § 206 ods. 1 Tr. por. je možné obvinenie vzniesť až vtedy, ak zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú záver o spáchaní trestnej činnosti určitou konkrétnou osobou. Vznesenie obvinenia v tejto veci, vzhľadom na povahu, závažnosť, rozsah páchanej trestnej činnosti, vyžadovalo vykonanie pomerne rozsiahleho vyšetrovania, než bolo možné postupom podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vzniesť obvinenie konkrétnej osobe. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že aj vydanie uznesenia o vznesení obvinenia vyžadovalo určitý čas - štúdium spisu, prípadnú konzultáciu vyšetrovateľa s prokurátorom, jeho samotné vyhotovenie, nakoľko sa nejedná o jednoduchú trestnú činnosť, ani povahou, ani rozsahom. Sudkyňa pre prípravné konanie ďalej poznamenáva, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo v tejto veci vydané už skôr, 30.08.2013, toto uznesenie však bolo prokurátorom zrušené a následne bolo vyšetrovateľom vydané nové uznesenie o vznesení obvinenia dňa 13.11.2013. Ako sa prokurátor vyjadril, bola tu snaha prokurátora cestou žiadosti o právnu pomoc toto uznesenie o vznesení obvinenia doručovať obvinenému do väznice do Talianska, nakoľko obvinený mal byť až neskôr prepustený z výkonu trestu, no toto sa nepodarilo, pretože obvinený bol skôr prepustený z výkonu trestu a vydaný do SR. Pred vznesením obvinenia obvinenému bol rešpektovaný zákon aj pokiaľ ide o začatie trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Tr. por.“

Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého rozhodnutia krajského súdu (a príslušnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu, na ktorého dôvody poukazuje a stotožňuje sa s nimi aj krajský súd, pozn.) konštatuje, že z ich odôvodnenia vo vzťahu k sťažovateľom vzneseným námietkam týkajúcim sa postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdu pre prípravné konanie v čase pred rozhodovaním o väzbe nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v nadväznosti na rozhodnutie okresného súdu konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval

a aplikoval s poukazom na odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

Konajúce všeobecné súdy dostatočne podrobne skúmali okolnosti pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa nielen z hľadiska relevantných zákonných ustanovení Trestného poriadku a zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“), ale aj z hľadiska rešpektovania základných práv a slobôd sťažovateľa garantovaných ústavou a dohovorom.

Pokiaľ ide o stručné odôvodnenie uznesenia krajského súdu vo vzťahu k tu posudzovaným námietkam, ústavný súd stabilne judikuje názor, podľa ktorého konajúci súd nie je povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia dať na každý argument a návrh sťažovateľa podrobnú odpoveď. Všeobecný súd sa musí vysporiadať s tými námietkami, ktoré majú pre vec podstatný význam (napr. I. ÚS 27/2011, III. ÚS 522/2011). Všetky sťažovateľom prednesené argumenty, ktoré boli zohľadnené súdom prvej inštancie, boli prítomné aj v rozhodovacej činnosti krajského súdu, ktorý sa s nimi vo svojom napadnutom rozhodnutí vysporiadal síce iba odkazom na príslušnú časť odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu, avšak v ústavne akceptovateľnej podobe.

V súvislostiach sťažovateľom formulovaných námietok týkajúcich sa nezákonnosti vydania európskeho zatýkacieho rozkazu, ako aj účelovosti a zmätočnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní ústavný súd pripomína, že pri poskytovaní individuálnej ochrany základných práv a slobôd nie je jeho úlohou vyjadriť sa „in abstracto“ k tomu, aký má byť správny výklad príslušnej zákonnej úpravy, alebo k tomu, aký postup a prostriedky má všeobecný súd zvoliť na svoj postup. Úlohou ústavného súdu je len preskúmať, či v konkrétnych okolnostiach rozhodovania bol postup a rozhodnutie súdu zlučiteľný s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 67/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Priorizovanie formálnych požiadaviek vyplývajúcich z noriem bežného zákonodarstva (formálne poňatie právneho štátu) môže totiž v konkrétnych súdnych konaniach (alebo iných právom upravených konaniach pred orgánom verejnej moci) viesť k rozhodnutiam, ktoré budú v zjavnom rozpore s účelom a zmyslom príslušnej právnej úpravy.

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa jeho výsluchu vyšetrovateľom Policajného zboru 10. januára 2014, teda ešte v čase pred jeho výsluchom sudcom pre prípravné konanie, ústavný súd poznamenáva, že Trestný poriadok v § 73 upravuje postup bezprostredne súvisiaci s rozhodovaním o väzbe zatknutej osoby alebo o jej prepustení na slobodu. Z ustanovenia § 73 ods. 4 a 5 Trestného poriadku celkom jednoznačne vyplýva povinnosť, aby bola zatknutá osoba do 24 hodín dodaná súdu, ktorý následne do 48 hodín od prevzatia osoby rozhodne. Trestný poriadok však v tomto ustanovení neupravuje explicitne postup orgánov činných v trestnom konaní v čase od zatknutia osoby do jej odovzdania súdu rozhodujúcemu o väzbe. Nie je preto možné vylúčiť, aby v tomto čase, pokiaľ takto nedôjde k ohrozeniu dodržania lehoty pre dodanie zatknutej osoby súdu na účel rozhodovania o ďalšom obmedzení jej osobnej slobody, bolo zatknutej osobe doručené uznesenie o vznesení obvinenia, ani aby bol realizovaný jej výsluch orgánmi činnými v trestnom konaní. Pokiaľ teda sťažovateľ namieta, že výsluch mal byť v zmysle § 73 ods. 5 Trestného poriadku realizovaný iba a výlučne sudcom pre prípravné konanie, a teda že výsluch obvineného vykonaný orgánmi činnými v trestnom konaní bol nezákonný, táto argumentácia nemá v citovanom ustanovení Trestného poriadku oporu, keďže tam zmienený výsluch konaný sudcom pre prípravné konanie sa viaže na okolnosti významné pre rozhodnutie o väzbe alebo prepustení osoby na slobodu a nemožno ho stotožniť s výsluchom obvineného vo veci samej, na ktorého uskutočnenie je právomoc daná vyšetrovateľovi Policajného zboru v rámci realizácie prípravného konania. Navyše,

sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadnym spôsobom nevysvetlil, aký vplyv malo mať uskutočnenie namietaného výsluchu na rozhodnutie súdu o väzbe, a teda akým spôsobom mal uvedený výsluch zasiahnuť do jeho práva na osobnú slobodu.

K námietke týkajúcej sa zákonnosti vydania európskeho zatýkacieho rozkazu ústavný súd konštatuje, že ani v tomto prípade argumentácia predostretá konajúcimi všeobecnými súdmi nevykazuje známky svojvôle či arbitrárnosti. Podmienkou vydania európskeho zatýkacieho rozkazu je podľa § 5 ods. 1 zákona o EZR v prvom rade predpoklad, že obvinený by sa mohol zdržiavať alebo sa zdržiava v inom členskom štáte. Druhou podmienkou je skutočnosť, že obvineného je potrebné vyžiadať pre účely trestného stíhania alebo výkonu trestu. Zároveň podľa § 5 ods. 2 zákona o EZR je podmienkou vydania európskeho zatýkacieho rozkazu skutočnosť, že na obvineného je pre rovnaký skutok vydaný príkaz na zatknutie podľa § 73 Trestného poriadku. Takýto príkaz je možné podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku vydať za predpokladu, ak je vo vzťahu k obvinenému daný niektorý z dôvodov väzby a obvineného nemožno predvolať, predviesť alebo zadržať a zabezpečiť jeho prítomnosť na výsluchu alebo na inom úkone. Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu je zrejmé, že tento už v čase vydania príkazu na zatknutie, ako aj v čase vydania európskeho zatýkacieho rozkazu bol toho názoru, že u obvineného existujú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Z dôvodu, že sťažovateľ v čase vznesenia obvinenia vykonával trest odňatia slobody v Talianskej republike, okresný súd dospel k záveru, že obvineného objektívne pre túto prekážku nie je možné predviesť ani zadržať postupom podľa § 86 alebo § 120 Trestného poriadku, keďže sa nachádza mimo teritoriálnej pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu pre prípravné konanie. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že okresný súd sa ho počas trvania trestu odňatia slobody v Talianskej republike ani nepokúsil predvolať, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že predvolanie obvineného, ktorý sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v cudzine, by bolo procesným úkonom zjavne neefektívnym a neúčelným, keďže je od počiatku zrejmé, že predvolaný obvinený by sa z objektívnych a známych dôvodov na úkon dostaviť nemohol. Z tohto dôvodu v nerealizovaní predvolania nie je možné vidieť porušenie zákona ústavne významnej intenzity. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že za okolností, keď konajúci všeobecný súd má vedomosť o tom, kde sa obvinený nachádza, nie je naplnená podmienka

pre vydanie príkazu na zatknutie podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku, ústavný súd poukazuje na to, že citované ustanovenie neurčuje explicitne dôvod nemožnosti predvolania, predvedenia či zadržania obvineného. Výklad uplatnený okresným súdom je preto jeden z možných výkladov citovaného ustanovenia, pričom nie je možné konštatovať, že by sa takto uplatneným výkladom okresný súd odchýlil od materiálneho obsahu dotknutých ustanovení zákona o EZR a Trestného poriadku, a zasiahol tak do práv a základných práv sťažovateľa, ktorých porušenie namieta.

Napokon, pokiaľ sťažovateľ v tejto časti sťažnosti namieta účelovosť a zmätočnosť vznesenia obvinenia jeho osobe, ústavný súd pripomína svoju už ustálenú judikatúru, podľa ktorej z princípu subsidiarity vyplýva, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat' také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

Sťažovateľ namietal vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu aj neexistenciu, resp. nepreukázanie dôvodov útekovvej a preventívnej väzby, pričom vo vzťahu k materiálnym podmienkam väzby tiež tvrdil, že doteraz zistené skutočnosti nenasvedčujú v dostatočnej miere tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, že má znaky trestného činu a že sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal sťažovateľ.

Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia k dôvodom väzby v prvom rade podrobne poukázal na výsledky dosiaľ vykonaného dokazovania, pričom sa neobmedzil iba na strohý výpočet dôkazov, ale uviedol tiež ich podstatný obsah v súvislostiach

nasvedčujúcich dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestných činov uvedených v uznesení o vznesení obvinenia sťažovateľovi.

Osobitne k dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku okresný súd uviedol: „Možno dôvodne konštatovať, že v prípade obvineného sa jedná o osobu so sklonmi k páchaniu trestnej činnosti a to závažnej povahy. Obvinený má v registri trestov zaznamenané jedno odsúdenia staršieho dáta, keď rozhodnutím Okresného súdu Bratislava 5 zo dňa 11.02.1997, bol uznaný vinným z trestného činu podľa § 146 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., za spáchanie ktorého mu bol uložený peňažný trest, ktorý zaplatil a odsúdenie má zahladené. Pri hodnotení osoby obvineného a jeho sklonov k páchaniu trestnej činnosti v súvislosti so skúmaním existencie väzobného dôvodu u obvineného podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. je však nutné prihliadať aj na zahladené odsúdenia. V prípade trestnej činnosti, pre ktorú je obvinený v tomto trestnom konaní stíhaný, sa nejedná o nejaké jednorazové protiprávne konanie, ale obvinený je stíhaný pre trestnú činnosť, ktorú mal páchať po dlhé časové obdobie od začiatku roku 2001, pričom jej páchanie mal ukončiť až 31.10.2011 a to za takých okolností, keď bol zadržaný talianskymi policajnými orgánmi pre organizovanie prostitúcie v Taliansku, následne bol vzatý do väzby a ďalej v Taliansku vykonával nepodmienečný trest odňatia slobody, z ktorého bol prepustený dňa 01.01.2014. Teda sám obvinený nemal z vlastnej vôle ukončiť páchanie trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný v tomto trestnom konaní, ale malo to byť pod vplyvom väzobného stíhania a následného výkonu trestu odňatia slobody pre obdobné protiprávne konanie na území Talianskej republiky. Vzhľadom na dobu, po ktorú obvinený mal trestnú činnosť páchať, viacero osôb poškodených, na ktorých sa tejto trestnej činnosti mal dopúšťať, páchanie tejto trestnej činnosti nielen na území SR, ale aj v zahraničí a to najmä v Taliansku, Rakúsku, ale aj v ČR, rozsah, v akom obvinený túto trestnú činnosť mal páchať, dobrú znalosť nielen domáceho, ale aj zahraničného prostredia ohľadne možností a podmienok pre páchanie takejto trestnej činnosti, možno dôvodne konštatovať, že obvinený musí mať bohaté skúsenosti s páchaním takejto trestnej činnosti a musí sa dobre vyznať v jej organizovaní. Obvinený na páchanie trestnej činnosti mal zneužívať osoby nepočujúcich, sám je nepočujúci, čo mu zjavne napomáhalo v získavaní osôb nepočujúcich a ich dôvery, ktoré neskôr pre neho pracovali. Ako už bolo opakovane uvádzané, obvinený na páchanie tejto

trestnej činnosti mal zneužívať osoby nepočujúce, ktoré nepochybne vzhľadom na svoje zdravotné postihnutie nie sú tak dostatočne zdatné orientovať sa v cudzom prostredí, v cudzom svete a náležite sa brániť voči iným osobám a ich zneužívaniu, ako v prípade zdravých osôb. Nemožno opomenúť ani značný finančný prospech, ktorý mal obvinený dlhodobým páchaním tejto trestnej činnosti dosahovať. Jedná sa o závažnú trestnú činnosť, vysoko spoločensky nebezpečnú a to osobitne vzhľadom na to, že obvinený na páchanie tejto trestnej činnosti mal zneužívať osoby ťažko zdravotne postihnuté - nepočujúcich, ako aj vzhľadom na väčší počet takýchto obetí trestnej činnosti obvineného a tiež s prihliadnutím na rozsah, v akom mal obvinený trestnú činnosť páchať, dlhú dobu, po ktorú mal túto trestnú činnosť páchať a osobitne s poukazom na prácu, ktorú zneužívané osoby pre obvineného mali vykonávať - najmä výkon prostitúcie mladými, nepočujúcimi ženami, voči ktorým sa obvinený neštilil používať násilie, vyhrážky, so zneužívanými osobami manipuloval, bránil im v slobodnom návrate domov a v skončení práce, na ktorú ich zneužíval, bránil im aj v slobodnom pohybe, často krát mali žiť v nedobrych podmienkach, trpieť nedostatkom stravy, ako aj nedostatkom odpočinku. Všetky vyššie uvedené skutočnosti potom vo svojom súhrne zakladajú dôvodnú obavu, že v prípade ponechania obvineného na slobode, tento by pokračoval v páchaní trestnej činnosti a to najmä závažnej trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný v tomto trestnom konaní, čím je u neho daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Zároveň podľa názoru sudkyne pre prípravné konanie u obvineného je daný aj dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., keď obvinenému v prípade uznania viny zo spáchania tejto trestnej činnosti, pre ktorú je dôvodne podozrivý, hrozí uloženie vysokého trestu a to trest odňatia slobody na dvadsať až dvadsať päť rokov alebo na doživotie, v súvislosti s hrozbou uloženia vysokého trestu za spáchanie tejto trestnej činnosti tu súčasne existuje dôvodná obava, že obvinený v prípade ponechania na slobode ujde alebo sa bude skrývať a to najmä v zahraničí, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu a najmä odsúdeniu na vysoký trest. Obvinený nepochybne má dlhoročné a dobré skúsenosti s pohybom a s pobytom v zahraničí, najmä v Taliansku, ale aj v Rakúsku, ČR, kde podľa výpovedí poškodených a svedkov mal dokázať zabezpečovať ubytovanie a prácu aj pre iné osoby a ich prostredníctvom mal potom zabezpečovať nemalé príjmy pre svoju osobu. Obvinený sa takto dobre dokázal pohybovať v zahraničí a v cudzom prostredí aj napriek

tomu, že sám je nepočujúci. Obvinený nemal problém zabezpečiť si iné osoby, ktoré mu mali byť nápomocné (doprava, dozor nad ženami vykonávajúcimi prostitúciu, ich kontrola, preberanie peňazí od žien, dovoz peňazí obvinenému). Páchaním tejto trestnej činnosti si obvinený mal zarobiť značné finančné prostriedky, ktoré by mu zaiste umožnili finančné zabezpečenie života v zahraničí. Obvinený mal mať dlhoročné a dobré skúsenosti s páchaním trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný v tomto trestnom konaní, teda zjavne by bol schopný aj pokračovaním v páchaní takejto a obdobnej trestnej činnosti zabezpečovať si ďalšie finančné prostriedky na svoj život v zahraničí. Nemožno pritom opomenúť podstatnú skutočnosť, že obvinený nemá v zahraničí žiadne pevnejšie väzby na určité konkrétne miesto (napr. vlastníctvom nehnuteľnosti slúžiacej na bývanie, výkonom práce na riadnu pracovnú zmluvu, výkonom riadnej podnikateľskej činnosti v zahraničí, pobytom jeho rodinných príslušníkov v zahraničí), na ktorom by bol v zahraničí dosažiteľný pre slovenské policajné a justičné orgány. Aj keď obvinený poukazoval na to, že v prípade ponechania na slobode by sa zdržiaval na území SR, nemá dôvod ísť do zahraničia, nakoľko v B. má manželku, tri deti, v tejto súvislosti súd poznamenáva, že ani pobyt najbližšej rodiny obvineného na Slovensku - manželky a detí, mu v minulosti dlhé roky zjavne nezabránili v tom, aby sa opakovane nezdržiaval v zahraničí a to najmä za účelom páchania trestnej činnosti, pre ktorú je v tomto trestnom konaní stíhaný. Všetky vyššie uvedené konkrétne skutočnosti vo svojom súhrne potom zakladajú dôvodnú obavu, že v prípade ponechania obvineného na slobode, tento ujde alebo sa bude skrývať a to najmä v zahraničí, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu a najmä vysokému trestu, ktorého uloženie obvinenému v tomto trestnom konaní v prípade uznania viny hrozí, čím je u obvineného daný dôvod väzby aj podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.“

Sťažovateľ námietku neexistencie, resp. nepreukázania dôvodov väzby uplatnil aj vo svojej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 626/2013 z 12. januára 2014 adresovanej krajskému súdu. V odôvodnení svojho uznesenia krajský súd k dôvodom väzby sťažovateľa uviedol: „Po preskúmaní obsahu spisu ani nadriadený súd nemá pochybnosti o tom, že sú splnené všetky formálne podmienky väzby obvineného. Rovnako považuje za preukázané, že v prípade obvineného existujú aj základné materiálne podmienky väzby, ktoré tvoria:

a) skutkové okolnosti vzatia do väzby a to, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, či existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a

b) existencia niektorého z dôvodov väzby, ak z konania obžalovaného alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava pre tzv. útekovú väzbu (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.) a preventívnu väzbu (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.)

Krajský súd zistil, že na základe doposiaľ zadovážených dôkazov možno považovať trestné stíhanie obvineného za dôvodné. Po splnení prieskumnej povinnosti nadriadený súd rovnako ako okresný súd dospel k záveru, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, vznesené obvinenie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a je tu dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchal práve obvinený A. J. Podľa názoru krajského súdu materiálne podmienky väzby obvineného sú v súčasnom štádiu trestného konania nepochybne preukázané, pričom tento názor vychádza z dôkazov, ktoré boli doteraz zabezpečené v prípravnom konaní a sú súčasťou vyšetrovacieho spisu, ktorý bol predložený súdu.

Podľa zistenia krajského súdu väzobné dôvody... pre ktoré bola obmedzená osobná sloboda obvineného jeho vzatím do väzby sa opierajú o celkom konkrétne skutočnosti vyžadované zákonom, pričom z nich vyplýva reálna obava z následkov predpokladaných v ustanovení upravujúcom dôvody tzv. útekovej väzby, ako aj preventívnej väzby. ... Sudkyňa pre prípravné konanie v napadnutom uznesení podrobne rozpísala skutkové i právne dôvody, ktoré odôvodňujú existenciu útekovej aj preventívnej väzby. Dôvody napadnutého uznesenia sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Nadriadený súd pripomína, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu a pri existencii vysoko kvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa nadriadenému súdu neostáva nič iné, len v podrobnostiach poukázať na správne a erudované dôvody, na ktorých sudkyňa pre prípravné konanie založila svoje rozhodnutie.

Na tomto mieste krajský súd len dodáva, že ak okresný súd obvineného A. J. vzal do väzby z dôvodu podľa § 71 ods.1 písm. a) Tr. por., rozhodol správne, v súlade so zákonom. Rovnako je správne konštatovanie okresného súdu, že u obvineného A. J. je daný aj dôvod väzby uvedený v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Nadriadený súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že pokračovaním v trestnej činnosti sa rozumie nielen

opakovanie toho istého trestného činu, ale aj spáchanie trestného činu tej istej povahy. Z uznesenia o vznesení obvinenia a doteraz zabezpečených dôkazov vyplýva, že obvinený sa opakovane dopúšťal konaní, ktoré v konečnom dôsledku môžu byť nestranným súdom posúdené ako trestné činy (prečiny, zločiny, resp. obzvlášť závažné zločiny). Obava, že obvinený by v prípade prepustenia z väzby pokračoval v trestnej činnosti a ušiel by, resp. sa skrýval, vyplýva už z toho, že je dôvodne podozrivý predovšetkým z rozsiahlej trestnej činnosti závažného charakteru, za ktorý mu hrozí vysoký trest, trestná činnosť mala byť páchaná po dlhšiu dobu aj na území Talianskej republiky, v Rakúsku, v Českej republike, opakovaním činov naplňajúcich znaky rovnakej skutkovej podstaty, t. j. formou pokračovania v trestnom čine, ktorá predpokladá mnohosť útokov, vedených jednotným zámerom páchatela. Z obsahu spisu vyplýva, že obvinený má dlhoročné skúsenosti so životom v zahraničí, najmä v Taliansku (napr. v meste V. je majiteľom obytného privesu v kempe, ktorého prenájom mali platiť vykorisťované poškodené). Vyššie uvedené skutočnosti sú významným a dostatočným dôvodom pre držanie obvineného vo väzbe. Tieto skutočnosti zároveň vo vzájomnej súvislosti dostatočne odôvodňujú obavu, že obvinený (bez väzby) by pokračoval v páchaní trestnej činnosti a ušiel by alebo sa skrýval, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu.“

Ústavný súd vo vzťahu k odôvodnenosti podozrenia pri vznesení obvinenia vo svojej judikatúre už uviedol, že Trestný poriadok (ako zákon, na ktorý poukazuje ústava vo svojom čl. 17 ods. 2) nevyžaduje, aby existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu bola podložená aj zodpovedajúcimi dôkazmi proti obvinenému. Pri rozhodovaní o väzbe postačuje dostatočne preukázať podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorým naplnil znaky skutkovej podstaty príslušného trestného činu. V tejto súvislosti je, naopak, potrebné zdôrazniť, že až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor na dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne „odkrýva“ (t. j. buď potvrdzuje, alebo vyvracia) práve dokazovaním. Samotné dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku rátajú s existenciou takéhoto dokazovania počas prípravného konania (m. m. IV. ÚS 383/04, IV. ÚS 217/2013).

Vo vzťahu k dôvodnému podozreniu ako materiálnej podmienke uvalenia väzby ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že v súlade s judikatúrou ESLP sa uznáva, že „dôvodné podozrenie“ („reasonable suspicion“) treba považovať za dôležitú súčasť záruk každého proti jeho svojvoľnému zatknutiu alebo väzbe. Dôvodné podozrenie predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu (rozsudok ESLP vo veci Fox, Cambell a Hartley v. Veľká Británia z 30. augusta 1990).

Oba konajúce všeobecné súdy sa v dostatočnej miere zaoberali dosiaľ objasneným skutkovým stavom a svoje závery o existencii dôvodného podozrenia voči sťažovateľovi riadne, podrobne a zrozumiteľne odôvodnili. Rovnako tak sa vysporiadali aj s existenciou dôvodov pre útekovú a preventívnu väzbu na strane sťažovateľa.

Zo záverov, ku ktorým dospel krajský súd v spojení s uznesením okresného súdu pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľa v jeho trestnej veci, nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Potrebu väzby sťažovateľa zdôvodnili poukazom na konkrétne skutočnosti vyplývajúce z hľadiska materiálnej interpretácie podmienok útekovej a preventívnej väzby. Podľa názoru ústavného súdu tak skutkové zistenia podporené dosiaľ vykonaným dokazovaním, ako aj z nich odvodené závery krajského súdu vychádzajúce zo záverov okresného súdu sú na základe týmito súdmi prezentovanými myšlienkovými postupmi a hodnoteniami dostatočne odôvodnené a dávajú odpovede na všetky pre záver o väzbe sťažovateľa z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku podstatné skutkové a právne otázky. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažovateľom predostreté námietky považuje za zjavne neopodstatnené, čo podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde zakladá dôvod odmietnutia sťažnosti v tejto jej časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2014